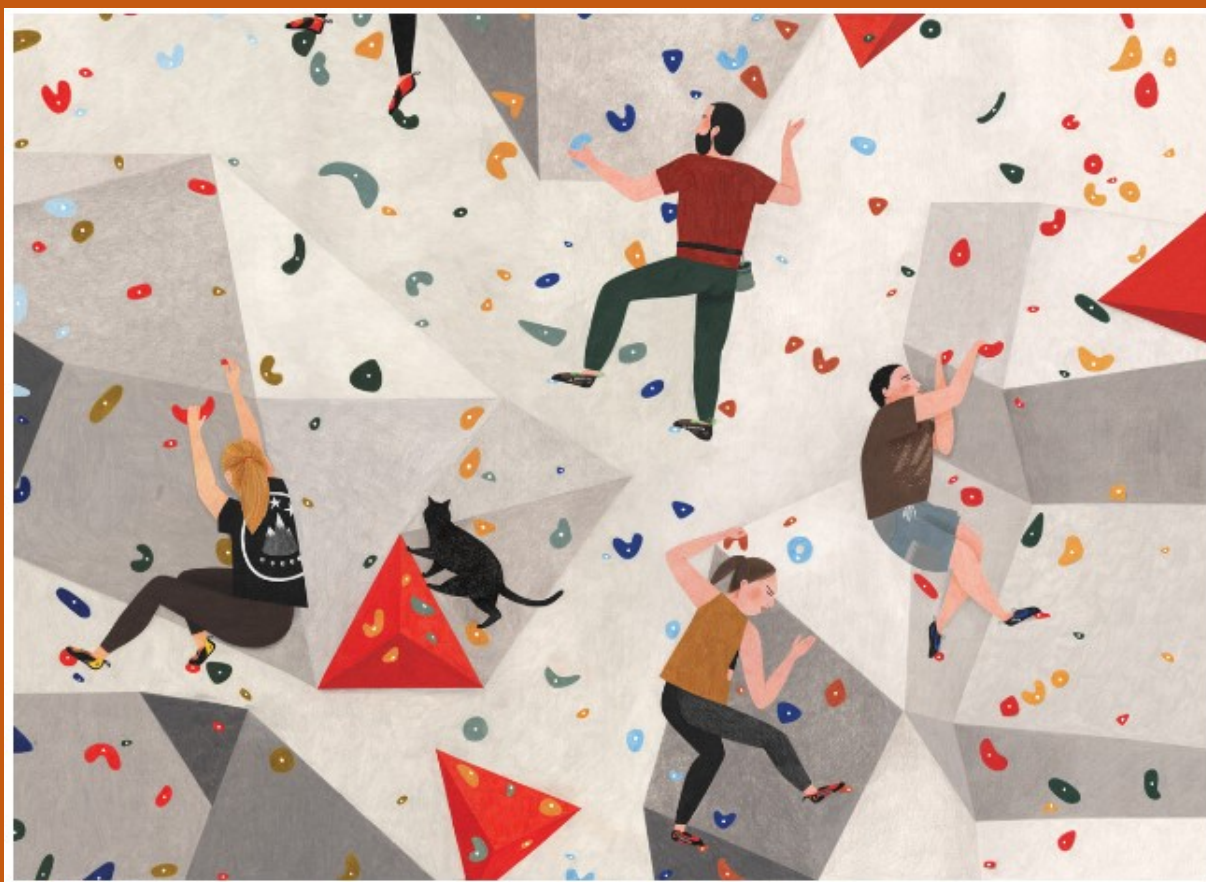

LOKALE EDUCATIEVE AGENDA GEMEENTE WESTLAND 2022 EN VERDER

Versie: 1
Datum: 27-7-21

INHOUD

INLEIDING	3
KINDVISIE	4
1. Inclusief	4
2. Ononderbroken lijn	4
3. Educatief partnerschap met ouders	5
SAMENWERKEN EN LEIDENDE PRINCIPES	6
STARTFOTO	9
PROGRAMMA'S	13
1. Gelijke kansen voor iedereen	13
2. Brede leer en ontwikkelomgeving	15
3. Voor iedereen een passende plek en ondersteuning	17
4. Verbinding onderwijs arbeidsmarkt	17
5. Kennis en expertise deling en ontwikkeling	19
6. Huisvesting	20
GOVERNANCE	22
MONITORING	25

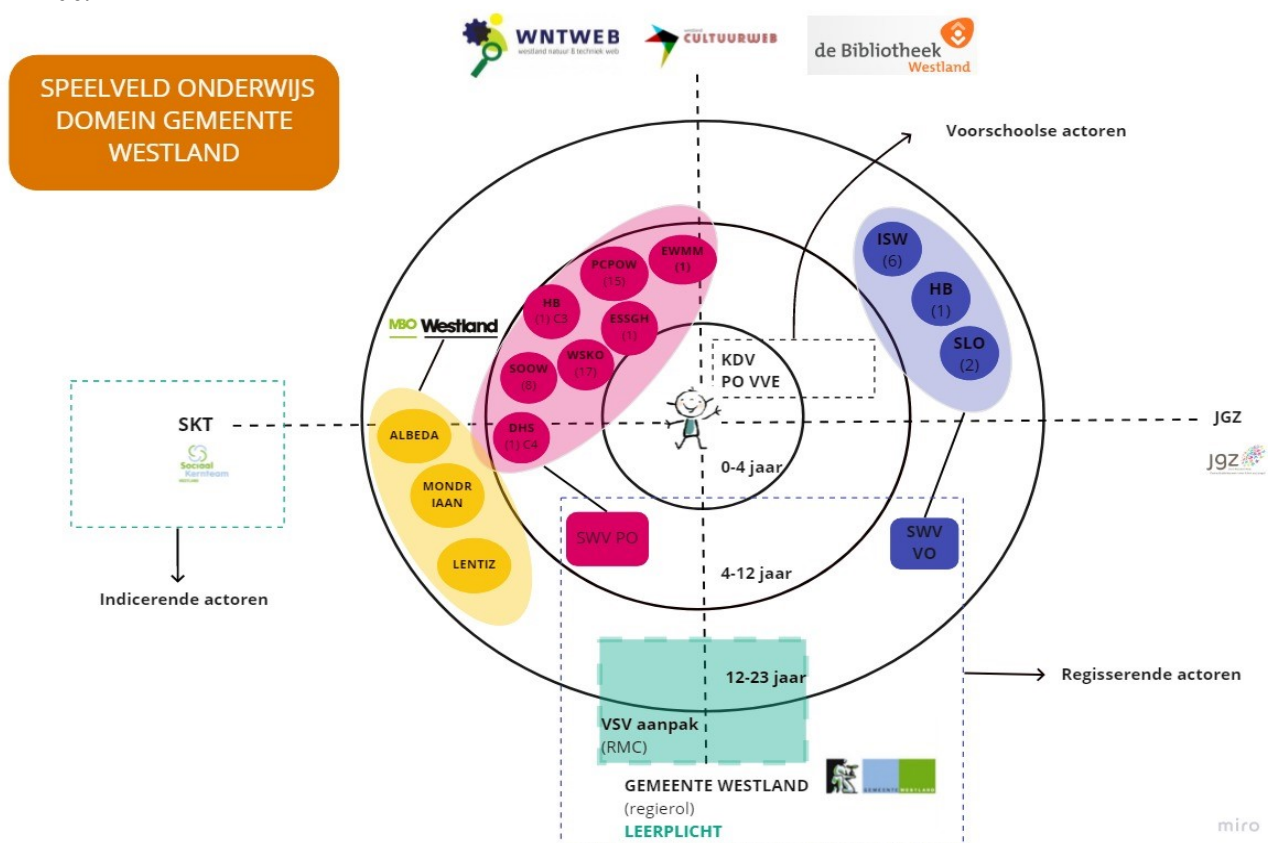
INLEIDING

De ontwikkelagenda en samenwerking tussen de gemeente, kinderopvang, het onderwijs, en onderwijs betrokken partners is beschreven in de Lokale Educatieve Agenda (LEA). Met een LEA hangt een overleg samen dat wettelijk is vastgesteld in de Wet op het Onderwijsachterstandenbeleid. De LEA is een middel voor gemeenten, schoolbesturen en overige partners om tot afspraken te komen over het onderwijs- en jeugdbeleid. Die gezamenlijkheid komt tot uitdrukking in de aanduiding LEA partners. (Zie figuur – speelveld onderwijsdomein Westland)

De LEA vormt het fundament voor een structurele samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang en gemeente, die zich richt op het borgen van kwalitatief goed onderwijs met deskundige professionals en effectieve ondersteunende voorzieningen.

Het gezamenlijk tot stand brengen van de LEA geeft ruimte om de dialoog binnen het netwerk aan te gaan, samen doelstellingen verwoorden en deze implementeren. Aldus wordt er gewerkt aan het optimaliseren van de lokale educatieve praktijk. Door de decentralisatie hebben gemeente en onderwijs een steeds grotere rol gekregen bij de opvoeding en ontwikkeling van kinderen. Het belang van een goede samenwerking tussen deze twee partijen wordt steeds noodzakelijker om samen een antwoord te bieden op de toenemende maatschappelijke druk op kinderen en hun ouders. Deze verandering vraagt om toenemende mate van sturing en agendering op beleidsdoelen rond complexe vraagstukken door alle betrokken partijen in het netwerk.

Onderstaande partijen zetten zich in voor een samenwerking waarin elkaars kennis en kunde wordt geaccepteerd en gerespecteerd. Daarmee versterk je elkaar. Dit is hard nodig want ook in het Westland staat het zorgstelsel van jeugdhulp en Passend onderwijs onder druk. Dat vraagt om meer afstemming, meer kennis van elkaars aanpak en om het beantwoorden van vragen als: Hoe kunnen we kinderen en jongeren maatwerk bieden en zorgen dat zij op tijd de juiste hulp krijgen? Welk aanbod kan er het beste worden ingezet? Wat is ieders rol en verantwoordelijkheid? Hoe kunnen we elkaar versterken vanuit ieders verantwoordelijkheid? Wie neemt de regie? Welke middelen zijn beschikbaar en hoe zetten we die in gezamenlijkheid het meest efficiënt en effectief in en wie betaalt wat?

KINDVISIE

De komende jaren kiezen wij ervoor om vanuit een centrale kindvisie de programma's en de samenwerking via de LEA vorm te geven. Wij zetten hiermee de bedoeling, de inhoudelijke opgave en daarmee het kind centraal. Het geheel aan wettelijke taken draagt bij aan het verwezenlijken van deze kindvisie. Waar belangen botsen, biedt de kindvisie uitkomst in het uitzetten van de juiste koers. Wij verbinden ons zodoende niet alleen op het gebied van onze uitvoeringsprojecten met elkaar, maar dragen het Westlandse systeem van kinderopvang tot en met onderwijs. Onze gezamenlijke kindvisie is:

We streven naar een samenleving waarin kinderen mee kunnen doen in het nu als kind en later als volwassene. Meedoen is ertoe doen en dus belangrijk voor het individu. Tegelijk is meedoen bijdragen en dus belangrijk voor de samenleving. Kinderen krijgen de kans om zich optimaal te ontwikkelen op hun eigen niveau en uit te groeien tot wie zij willen/kunnen worden. Dit doen wij zo inclusief mogelijk en toekomstgericht. Er is aandacht voor de leefomgeving waarin kinderen en jongeren verkeren: thuis, op school en in de wijk. Daarbij hebben we oog voor: cognitieve ontwikkeling, gezond gedrag en de sociaal emotionele ontwikkeling. Maar hebben we ook vertrouwen in de ontwikkelkracht en de nieuwsgierige en onderzoekende houding van elk kind.

De kindvisie is van ons allen. In onze gezamenlijke visie komen verschillende thema's aan bod die zonder duiding sterk aan interpretatie onderhevig zijn. Het is goed om deze thema's vooraf te duiden. Door deze thema's te duiden wordt de samenwerking vrijgehouden van eventuele ruis en kan gewerkt worden aan het ontstaan van een gemeenschappelijke focus.

1. INCLUSIEF

In een inclusieve samenleving is iedereen van waarde en kan iedereen leren en zich ontwikkelen. Iedereen hoort erbij. Het onderwijs vormt een dwarsdoorsnede van dezelfde samenleving. Inclusie is van belang en kansengelijkheid en diversiteit spelen hierbij een belangrijke rol. Dit betekent dat wij kinderen leren omgaan met de diversiteit binnen de samenleving. Deze diversiteit is terug te zien in de samenstelling van de groepen en in het curriculum binnen onze kinderopvangorganisaties en in ons onderwijs.

Het vraagt van ons om gesprekken te voeren met ouders en kinderen over diversiteit binnen onze maatschappij; of het nu gaat om culturele diversiteit, seksuele geaardheid, of wanneer er sprake is van een handicap. Het vraagt ook dat wij kinderen met een zwaardere ontwikkelvraag, zo lang mogelijk (zo lang als dit verantwoord is en toegevoegde waarde heeft) in het reguliere proces houden. De diversiteit in de groepen vraagt om een goed ambulant aanbod voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Het onderwijs is op deze wijze geen vindplaats, maar een plaats waar de Westlandse kinderen kunnen oefenen met het leven en participeren in de (snel veranderende) maatschappij van de toekomst. In het Westland hoort iedereen er evenveel bij!

2. ONONDERBROKEN LIJN

Kinderen hebben te maken met verschillende overstapmomenten. Deze momenten staan zonder enige uitzondering garant voor de nodige spanning en onzekerheid. In zekere zin kun je stellen dat kinderen tijdens deze momenten het meest kwetsbaar zijn. Dit terwijl de keuzes hier soms levenslange gevolgen kunnen hebben. Een sterke doorgaande lijn valt of staat bij de samenwerking

tussen de voorschoolse educatie, de basisschool, het voorgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs.

In de schil van organisaties rondom het onderwijs is de rol van een ondoorbroken lijn eveneens van groot belang. Kinderen participeren binnen diverse instanties buiten het reguliere proces, denk aan de bso maar ook binnen de jeugdhulp, jeugdgezondheidszorg. Het is van belang om de overgangen naar deze vormen van ondersteuning zo gemakkelijk mogelijk te laten verlopen.

Tot slot is de verbinding van de wereld van het gezin, waarin het grootste deel van de opvoeding en ontwikkeling plaatsheeft met de wereld van het onderwijs van grote waarde. Een goede verbinding tussen beide omgevingen die gestoeld is op evenwichtig partnerschap, zorgt voor eenduidigheid en veiligheid. Ouders hebben een grote en belangrijke rol in de toekomst van hun kinderen. Goede samenwerking en wederzijds vertrouwen dragen bij aan een goed pedagogisch klimaat thuis, in de klas en in de wijde omgeving.

Voor de ononderbroken lijn is een domein overstijgende samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp essentieel. Een integrale aanpak leidt tot effectieve en efficiënte inzet van hulp doordat de verbinding met andere leefdomeinen wordt gemaakt. De ondersteuning van kinderen moet vanuit onderwijs en jeugdhulp goed aansluiten, kinderen mogen niet tussen maatregelen invallen. Ze mogen ook geen last hebben van maatregelen die niet met elkaar overeenkomen. Onze ondersteuningsstructuur gaat uit van een ononderbroken lijn, waarbij onze inzet zich richt op het vergemakkelijken van de overgangen. Als wij het goed doen merkt het kind dan niets meer van de hobbels die tijdens de overgang kunnen spelen.

3. EDUCATIEF PARTNERSCHAP MET OUDERS

Ouders vormen het pedagogisch klimaat waar het kind in opgroeit. Uit diverse onderzoeken is gebleken dat de rol van het gezin daarin heel bepalend is. Het gezin staat het meest dicht bij het kind en is doorslaggevend in de ontwikkeling. Door middel van de opvoeding proberen ouders de ontwikkeling van hun kind te ondersteunen. De kinderopvang, de scholen maar ook de diverse verenigingen waarbinnen kinderen participeren hebben een eigen pedagogisch klimaat. De interne wereld van het gezin en de familie en de externe wereld van de organisaties spelen beide een belangrijke rol in de ontwikkeling van het kind.

Thuis, in de klas op school of op de groep in de kinderopvang zijn voor een kind de belangrijkste omgevingen waarbinnen het zich ontwikkelt. Dit vraagt om een goede samenwerking en afstemming, waarmee vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid het kind wordt ondersteund. De optimale ontwikkeling van het kind staat centraal. Wanneer ouders, leerkrachten en leidsters met elkaar in gesprek gaan over hoe ze het kind ondersteunen bij het leren, kunnen ze samen afstemmen hoe dit het beste te doen. Dit is educatief partnerschap. Als educatieve partners kunnen ouders en leerkrachten samen het kind het beste ondersteunen en kan het kind zich nog beter ontwikkelen.

SAMENWERKEN EN LEIDENDE PRINCIPES

Wederzijds vertrouwen en gelijkwaardigheid vormen de basis van onze samenwerking. We werken in het Westland al veel samen, maar zien ruimte voor verbetering. We streven naar gelijkwaardig partnerschap tussen scholen, jeugdhulp en ouders. We betrekken elkaar op tijd bij nieuwe ontwikkelingen in het algemeen of in specifieke casuïstiek. We bevragen en informeren elkaar vooraf actief, zodat er sterkere relaties ontstaan. De samenwerking is gestoeld op gedeelde verantwoordelijkheid en openheid. Dit vraagt om het waarderen en gebruik maken van elkaars expertise. Het is goed om vast te stellen dat er binnen het Westland al een vruchtbare bodem is om deze samenwerking verder te verbeteren.

Partijen hebben elkaar nodig voor het bereiken van hun ambities. Zo zijn scholen afhankelijk van de gemeente voor goede onderwijshuisvesting en is de gemeente afhankelijk van de schoolbesturen voor de vormgeving van een duurzaam jeugdzorgstelsel. Onderstaand overzicht laat zien dat gemeente en schoolbesturen complementaire bevoegdheden en verantwoordelijkheden hebben en dat er wederzijdse afhankelijkheid is.

Schoolbesturen	▪ Bepalen en uitvoeren binnen wettelijke kaders curriculum op de scholen ▪ Bepalen en uitvoeren binnen wettelijke kaders pedagogisch klimaat op scholen, waaronder preventie en zorgstructuur ▪ Zijn naast ouders signaleerders van problematieken (vindplaats) ▪ Staan in verbinding met ouders en kinderen ▪ Bepalen binnen wettelijke kaders waar en hoe kinderen passend onderwijs krijgen
Gemeente	▪ Verantwoordelijk voor de uitvoering van de jeugdwet waaronder de inzet van het SKT en 2e lijns zorg ▪ Verantwoordelijk voor integrale hulp en ondersteuning aan gezinnen ▪ Verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting ▪ Verantwoordelijk voor vervoer naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school ▪ Verantwoordelijk voor regiefunctie en subsidiering onderwijsachterstandenbeleid ▪ Verantwoordelijk voor de uitvoering van de leerplichtwet en vsv ▪ Politieke legitimering van ambitie en visie keuze van het netwerk
Samenwerkingsverband (SWV) (Kamerstukken II, 2018, 31497, nr. 262, p.10)	▪ Alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, krijgen passend onderwijs; ▪ Er is een samenhangend geheel van voorzieningen voor extra ondersteuning binnen en tussen de scholen. Onder voorzieningen voor extra ondersteuning worden individuele en groepsarrangementen voor leerlingen met speciale ondersteuningsbehoefte verstaan; ▪ Alle leerlingen maken een ononderbroken ontwikkelingsproces door.

Wij kiezen voor een model van samenwerking waarin wij de bedoeling centraal stellen. Onze kindvisie beschrijft deze. Dit houdt in dat wij kiezen voor een model waarin de verantwoordelijkheid op het ambitieniveau vanuit een gezamenlijke basis wordt gedragen voor het geheel aan wettelijke en buitenwettelijke taken. Wij doen dit door het wettelijk kader niet te zien als rigide afbakening,

maar als startpunt voor een model waarin inspraak verdeeld is over alle bij deze LEA betrokken partners. Op deze manier behoudt eenieder zeggenschap vanuit de eigen rol, maar wordt samen gezocht naar oplossingen die in brede zin een win-win situatie opleveren voor het kind. Samenwerken is in de context van deze LEA immers ook samen beslissen. Op deze wijze wordt op een meer inclusieve en gedragen manier naar integrale oplossingen gezocht voor de dilemma's waar wij samen tegen aanlopen.

Om efficiënt en effectief te kunnen samenwerken zijn er basisprincipes nodig. Dit om onder meer de positieve energie in de samenwerking te waarborgen en eventuele dilemma's het hoofd te bieden. Deze principes leiden ertoe dat partners elkaar aanspreken op verantwoordelijkheden en afspraken en dat de kindvisie het ankerpunt blijft.

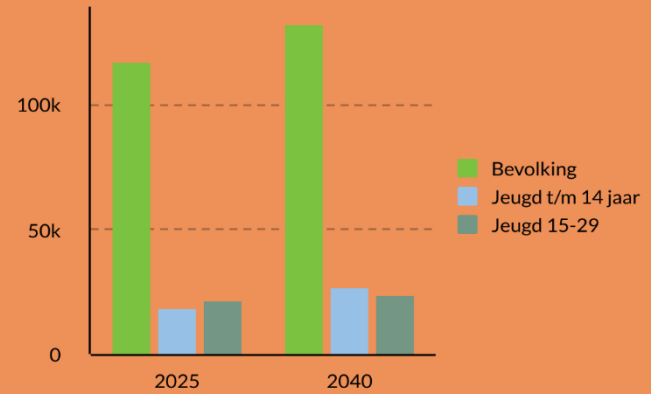
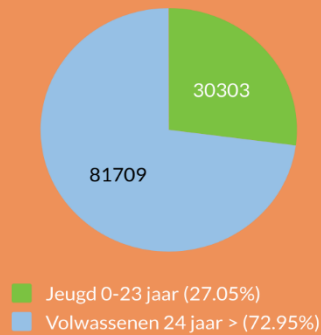
Wij werken de komende 4 jaar in de context van deze agenda samen, volgens onderstaande leidende basisprincipes:

- 1. Werken vanuit een gezamenlijke ambitie en doorleefde visie**
- 2. Toewerken naar een gezamenlijke identiteit en cultuur;** binnen de diversiteit die het onderwijs te bieden heeft
- 3. Gelijkwaardig partnerschap;** *vertrouwen in elkaars expertise*
- 4. Borgen van een veilige netwerksamenwerking;** *waarin escalatie en kritiek in het samenwerkingsproces wordt geuit.*
- 5. Samenwerken is samen beslissen;** Benoemen van verwachtingen en belangen
- 6. Lerend systeem;** *Investeren, Leren en Borgen*
- 7. Maatschappelijk resultaat in beeld;** *Delen van meetbare opbrengsten vanuit een cyclus van monitoring.*

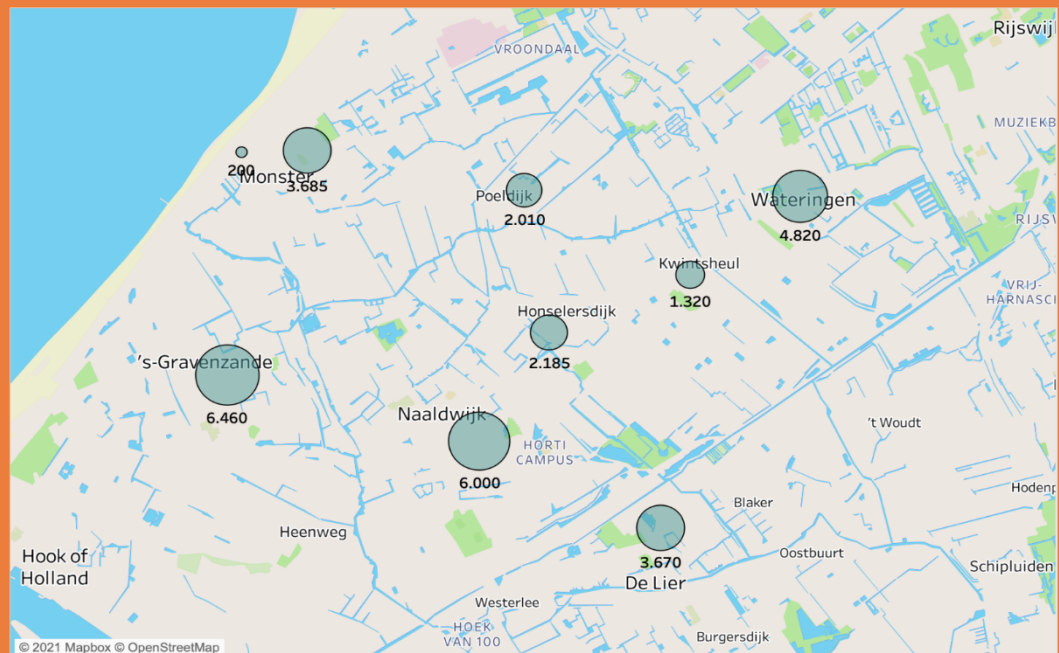

Demografische gegevens Westlandse Jeugd

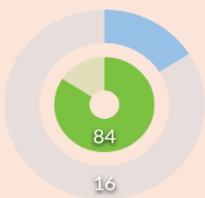
Aantallen

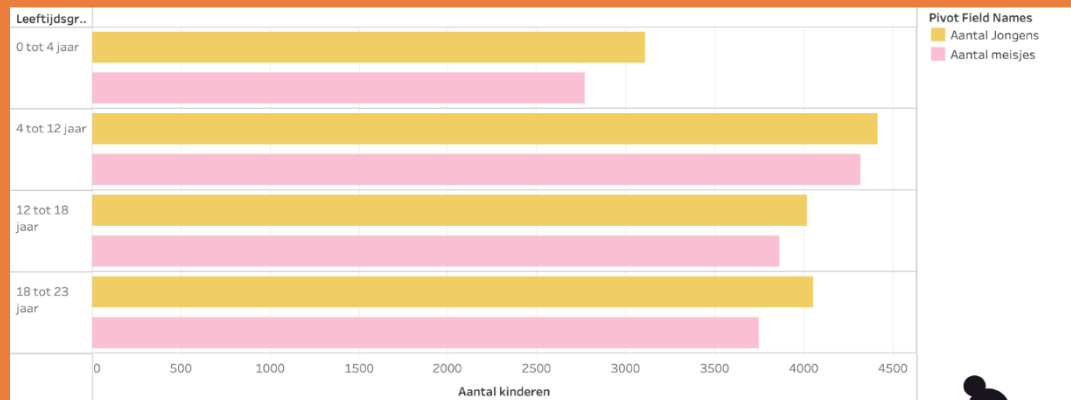
Spreiding Jeugd per kern

Diversiteit Westlandse jongeren 2021

Verdeling Jeugd per leeftijdscategorie en geslacht

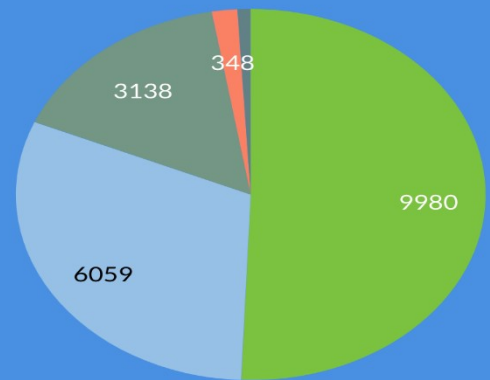
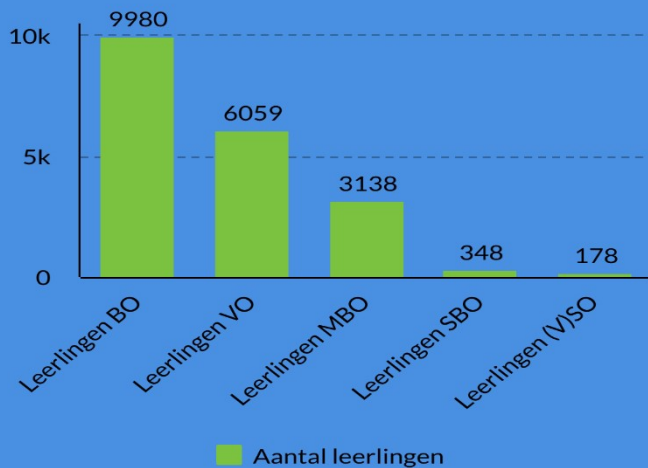

Westlands onderwijs in cijfers

Onderwijs en bezetting

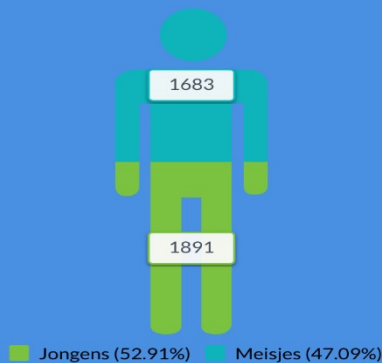

Aantal leerlingen per niveau

Leerlingen BO (50.65%)
Leerlingen VO (30.75%)
Leerlingen MBO (15.93%)
Leerlingen SBO (1.77%)
Leerlingen (V)SO (0.9%)

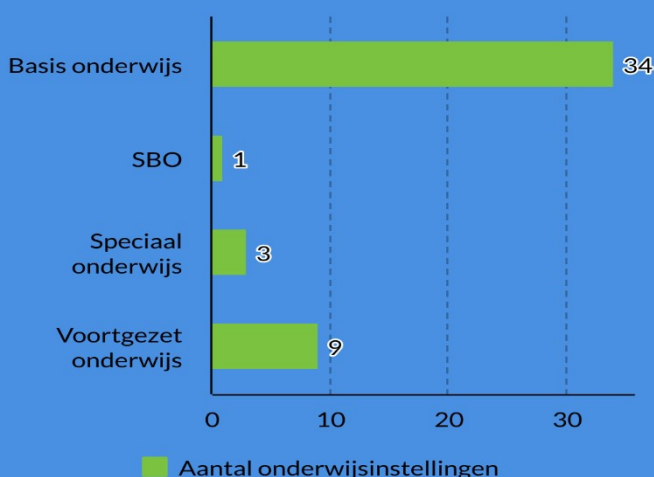
Aantal kinderen leeftijd 2-4 jaar

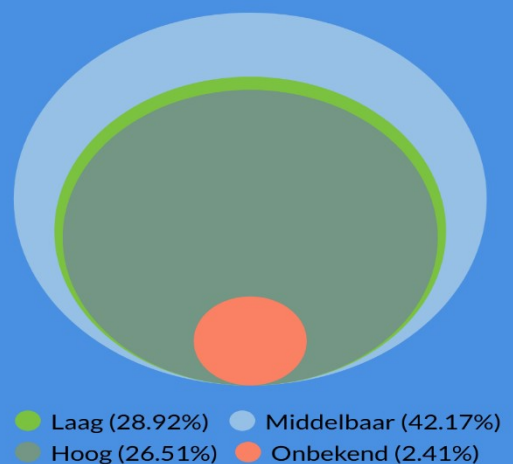
Waarvan

1321 VVE kinderen
op 33 VVE locaties
Gemiddeld 40 kinderen

Onderwijsinstellingen

Westlandse beroepsbevolking

STARTFOTO

Om tot een lokale educatieve agenda te komen is het nodig om een gezamenlijk perspectief te ontwikkelen rondom onze uitdagingen in het opgroeien, opvoeden en ontwikkelen. Op deze wijze komen wij tot een gezamenlijk gedragen uitvoeringsprogramma dat aansluit bij de uitdagingen waar wij de komende jaren voor staan. Wij noemen dit de startfoto.

EERSTE 1000 DAGEN

Kinderen zijn in de eerste levensjaren enorm ontvankelijk voor het leren van nieuwe dingen. In deze jaren kan er veel goed gaan, maar ook misgaan. Voor optimale groei zijn bepaalde condities nodig, waarvan hieronder een aantal uitgelicht:

- **Zekere mate van stabiliteit en voorspelbaarheid**, dragen bij aan een veilige basis om vanuit te groeien en bij het aangaan van vertrouwde relaties.
- **Diversiteit**; dit biedt uitdagingen en interactie met de omgeving van het kind.
- **Ruimte om te ontwikkelen via verschillende paden**. Ieder kind ontwikkelt zich op zijn/haar eigen tempo, naast beperkingen heeft elk kind ook zijn unieke capaciteiten.
- **Goede voeding en voldoende beweging**. Ieder kind heeft gezonde voeding nodig om te kunnen ontwikkelen en er moet aandacht zijn voor voldoende beweging.

In belangrijke mate bepaalt de plek waar de wieg staat de levenskansen van het kind. Het gaat hier om de (mentale) gezondheid, het leervermogen en uiteindelijk ook de kansen op de arbeidsmarkt. De rol die ouders spelen in het maken van een kansrijke start is groot. De opleidingsachtergrond, de hoogte van het inkomen en ook het taalniveau van de ouders zijn bepalend in het bieden van een kansrijke start. Inzet rondom het maken van een kansrijke start beperkt zich zodoende niet alleen op de kinderen, het hele gezin dient hierin te worden ondersteund. Het lokaal gezondheidsbeleid en het lokaal preventieakkoord bieden interventies die dit geheel ondersteunen.

In het Westland wonen **x** gezinnen met een sociaal lagere economische status. De economische status maakt voor een groot deel het risico op een kansrijke start. Buiten de economische status is er in het Westland ook een doelgroep met een hoog inkomen, maar met een laag taalniveau. Dit laatste vormt eveneens een risico op een minder kansrijke start.

Het belang van het maken van een kansrijke start is de afgelopen jaren in diverse onderzoeken aangetoond. Investeren in de doelgroep die een minder kansrijke start heeft, betekent dat de plek van de wieg steeds minder van belang is. Investeren betekent echter ook dat voor het bieden van een kansrijke start er meer inzet en tijd in preventieve ondersteuning van kwetsbare doelgroepen gaan zitten. Voor het creëren van een zo gelijk mogelijk vertrekpunt, is dus een ongelijk aanbod nodig.

KINDEREN MET HULP OF ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE

Kinderen in Nederland horen al jaren bij de gelukkigste kinderen van de wereld. Toch is het zo dat het aantal kinderen dat een beroep moet doen op zorg en ondersteuning groeit. Twintig jaar geleden kregen 1 op 27 kinderen ondersteuning, nu is dat landelijk 1 op de 8 en in het Westland 1 op de 10. De verwachting is dat dit de komende jaren verder stijgt. De oorzaken van deze stijging houden niet alleen verband met de ontwikkelingen in het opgroeien en opvoeden van kinderen maar hebben ook betrekking op de verandering van het stelsel.

Voor een deel kan de toename van jeugdzorg worden verklaard door de complexiteit van de samenleving. Toenemende prestatiedruk, (complexe) echtscheidingen, schulden, alcohol gebruik en hoge geluknormen spelen een rol bij het in veiligheid, geborgenheid en relatieve rust die er voor een opgroeiend kind nodig zijn. Daarnaast blijkt er steeds minder tolerantie te zijn voor de gewone

obstakels in het opgroeien en opvoeden. Het is een continue zoektocht naar een balans tussen oog hebben voor kwetsbare situaties die om meer ondersteuning vragen, terwijl er tegelijkertijd gewaakt moet worden voor de tendens om gedrag dat past binnen een bepaalde levensfase te medicaliseren.

Met de Wet passend onderwijs is er in het PO getracht de diagnosedruk te verlagen en de mogelijkheid om elk kind een passende plek te geven te vergroten. Maar sinds de invoering van deze wet in 2014 zijn er meer kinderen het speciaal onderwijs ingestroomd. Het gaat hier zowel om pedagogische als didactische problemen die zijn toegenomen in het S(B)O en PO. In de praktijk kan hier onderscheid tussen worden gemaakt maar zijn niet van elkaar te scheiden en beïnvloeden elkaar. Het onderwijs ervaart de druk vanuit toezichthouders om toch preventief te diagnosticeren. Daarnaast blijkt uit gesprekken met leraren dat de werkdruk toeneemt. De grens ligt vaak bij het moment dat een kind zoveel extra aandacht vraagt dat het leerklimaat voor de rest van de groep negatief wordt beïnvloed. Ouders lopen er tegenaan dat nadruk ligt op het vinden van een passende plek voor een ‘moeilijk plaatsbaar kind’ en niet op het bieden van inclusief onderwijs. Om de groei van het aantal kinderen in de jeugdzorg te doen keren, is het noodzakelijk de aandacht te verleggen van risicofactoren naar beschermende factoren. Landelijk wordt er steeds meer gepleit voor kleinere klassen, meer aandacht voor de ontwikkeling van vaardigheden van leerkrachten en meer aandacht voor huiselijkheid en veiligheid in de klas.

OPGROEIEN EN OPVOEDEN

De wereld verandert in rap tempo waardoor de druk op ouders en kinderen toeneemt. Kinderen opvoeden was altijd al ingewikkeld, maar in een landschap waarbij de grenzen tussen werk en privé vervagen is het steeds lastiger om rust, reinheid en regelmaat te bieden. Daarnaast hebben kinderen een steeds drukker programma, ouders laten hun kinderen aan heel veel activiteiten deelnemen. Er is zodoende minder ruimte voor verveling en daarmee creatieve ontwikkeling buiten de gestructureerde context.

Opvoeding is bovenal iets intiems, maar de kwaliteit van opvoeding is van groot belang voor het ontwikkelpotentieel van het kind. De verantwoordelijkheid van de opvoeding ligt in primaire zin bij de ouders/verzorgers. En ook dragen diverse organisaties en sleutelfiguren bij aan de kwaliteit van de opvoeding. Een goede samenwerking tussen het gezin en het sociale netwerk is van belang. Daarbij is een open en inclusieve opvoeddialog, een gesprek over normen, waarden en grenzen in de context van de opvoeding, van waarde.

De ontwikkeling van onze kinderen vindt steeds vaker binnen plaats. Dit heeft effecten op de ontwikkeling in alle ontwikkelfasen die het kind doormaakt. Zo spelen kinderen minder buiten op jonge leeftijd en vindt de identiteitsontwikkeling in de puberteit steeds vaker online plaats. Het ongedwongen en ongestructureerd spelen waarvan kinderen op jonge leeftijd zoveel leren maakt plaats voor meer georganiseerde activiteiten waar kinderen weinig invloed op hebben. De rol van groepsvorming en het verwerven van een plaats binnen die groep waarmee het normen en waardenkader van het kind een ontwikkeling doormaakt, maakt plaats voor een individueel proces achter het beeldscherm.

De rol van sociale media en de complexiteit die dit met zich meebrengt is goed terug te zien in de ontwikkelvragen en dilemma's waar kinderen anno nu mee te maken hebben. Het onderscheid tussen echt of nep en de ingewikkeldheid om dit vast te stellen in een wereld waarbij “deep fake” en andere digitale ontwikkelingen aanwezig zijn, zorgen voor onzekerheid. Aan de andere kant leiden de filters op diezelfde sociale media er steeds minder vaak toe dat het wereldbeeld van onze kinderen op de proef worden gesteld.

PLEK IN DE SAMENLEVING VAN DE TOEKOMST

Voor een economisch en sociaal maatschappelijk sterke samenleving is een gezonde arbeidsmarkt van levensbelang. Beschikbaarheid van werknemers, het kunnen aantrekken en behouden van talent, technologisering, robotisering, regelgeving en de noodzaak van passende opleidingen sporen ondernemers en het onderwijs aan zich actief in te zetten voor een goed functionerende arbeidsmarkt.

Goed ondernemerschap betekent goed werkgeverschap. Het betekent het stimuleren en organiseren van een cultuur waarin een leven lang leren gemeengoed is en betekent ook verantwoordelijkheid nemen voor hen die op een afstand tot de arbeidsmarkt staan. Aan het begin van die keten is de relatie met het onderwijs ontzettend belangrijk. Een schoolcarrière bereid je voor op een passende plek op de arbeidsmarkt. De verbinding tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt wordt steeds hechter. Toch wordt duidelijk dat het van belang is om kinderen op nog jeugdiger leeftijd kennis te laten maken met de arbeidsmarkt. Op jonge leeftijd maken kinderen samen met hun ouders immers keuzes die levenslange gevolgen kunnen hebben.

Het Westland doet op mondiaal niveau mee met o.a. haar glastuinbouw. Deze sector vraagt om hoogopgeleide tuinders, die zich in de wereld van de toekomst kunnen redden en kunnen innoveren met de uitdagingen van die tijd. Er is ook behoefte aan meer instroom in de praktische opleidingen die aan de tuinbouw zijn gelieerd. Aan de andere kant zien we een toename in de bevolkingsomvang van het Westland in zijn algemeenheid. Dit zal een groot beroep doen op de voorzieningen die er zijn zoals het onderwijs en de kinderopvang. Wij moeten hierop anticiperen zodat de vraag verbonden blijft met het aanbod.

PROGRAMMA'S

Scholen en kinderopvanginstellingen opereren steeds nadrukkelijker in een breder maatschappelijk speelveld. Daarnaast zijn er – mede onder invloed van stelselwijzigingen en decentralisaties van zorg, werk en jeugdhulp naar gemeenten – nieuwe mogelijkheden ontstaan om onder meer de verbinding met zorg te versterken en de samenwerking rondom cultuureducatie, WNTweb en taalstimulering verder uit te bouwen. Deze ontwikkelingen zijn de achtergrond voor de samenwerking in dit ambitiedocument.

In gesprekken en bijeenkomsten hebben wij met elkaar de relevante onderwerpen voor de nieuwe LEA geïdentificeerd. We hebben alle ingebrachte onderwerpen geclusterd in vijf programma's en binnen de programma's met elkaar de prioriteiten benoemd op basis van urgentie en gezamenlijke wensen. Zoals in de inleiding al vermeld, kunnen er gaandeweg nieuwe onderwerpen aan de thema's worden toegevoegd.

De programma's gaan uit van onze gezamenlijke kindvisie en hebben steeds tot doel om de essentie van de kindvisie zichtbaar terug te laten komen in het primaire proces.

1. GELIJKE KANSEN VOOR IEDEREEN

Nederland voert sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw beleid om de onderwijskansen voor kinderen uit achterstandsmilieus te vergroten. Dit is belangrijk om de kansengelijkheid voor ieder kind zo gelijkwaardig mogelijk te maken. Sinds 2019 verdeelt het ministerie de middelen over scholen in het primair onderwijs en gemeenten aan de hand van achterstandsscores per school en gemeente. De scholen in de gemeente Westland scoren hierin rond het landelijk gemiddelde. Dit betekent dat er werk aan de winkel is, omdat deze score betekent dat op dit moment voor veel kinderen de plek van de wieg bepalend is voor de toekomstkansen die zij hebben.

Tijdens de coronacrisis is duidelijk geworden dat de kansengelijkheid verder is toegenomen. Uit de analyses komt naar voren dat kinderen die een achterstand hadden en uit een kwetsbare gezinssituatie komen nog verder achterop zijn geraakt. Het nationaal programma onderwijs is in het leven geroepen om deze achterstanden op te lossen. Het gaat hier om incidentele middelen, welke in primaire zin bestemd zijn voor de doelgroep die achterstanden hebben opgelopen als gevolg van de periodes van Lock-down en/of aangepast onderwijs. In onze LEA maken wij de keuze om het NPO-geld te benutten voor projecten die de achterstanden van zowel de getroffen doelgroep als de eventuele toekomstige doelgroepen oplossen. Wij gebruiken de incidentele middelen om zowel de bestaande als toekomstige generaties te ondersteunen.

EEN GEZONDE ONTWIKKELING

Ieder kind heeft recht op een gezonde ontwikkeling, maar buiten dit recht is het bepalend hoe gezond die ontwikkeling is geweest voor de verdere toekomst. Kinderen hebben een zekere mate van stabiliteit en voorspelbaarheid, diversiteit, ontwikkelruimte en gezonde voeding en voldoende beweging nodig zijn om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Wanneer dit ontbreekt verstoort dit de ontwikkeling en vormt dit voor een deel van de kinderen een rem op hun ontwikkelpotentieel.

Kansengelijkheid begint al voor de geboorte. Om deze reden start de gemeente Westland het netwerk kansrijke start op. Dit netwerk van kinderopvangorganisaties, huisartsen, verloskundigen, SKT en het JGZ maken hierin afspraken over de ondersteuning aan kwetsbare gezinnen. Deze afspraken bestrijken de periode die loopt van de zwangerschap tot de eerste 1000 dagen na de geboorte. Deze ondersteuning gaat hierna over in de kinderopvang, waar nodig met specifieke extra ondersteuning vanuit het SKT en de JGZ.

De rol van de ouders in het waarborgen van een gezonde ontwikkeling is bijzonder groot. De inzet rondom de gezonde ontwikkeling van het kind moet zich zodoende ook richten op ouders. Voorlichting over gezond gedrag en stimulering van meer beweging en spelen zijn belangrijke pijlers in het lokaal gezondheidsbeleid van de gemeente Westland. In de uitvoering van deze pijlers wordt de komende jaren nadrukkelijk de samenwerking gezocht met het onderwijs en de kinderopvang, elk vanuit leeftijdsgebonden ontwikkelthema's.

EEN COGNITIEVE ONTWIKKELING

Kinderopvang vervult een cruciale rol in de ontwikkeling van zeer jonge kinderen. Vanaf de babygroep leren kinderen spelenderwijs in de opvang en wordt hun brede ontwikkeling, waaronder taal, gestimuleerd en gemonitord. De meeste kinderen krijgen gelukkig vanuit huis veel mee, maar niet alle kinderen in het Westland. Er zijn steeds meer kinderen die met een taalachterstand en/of ontwikkelingsachterstand op de groep komen. Ook zijn er kinderen die behoorlijke gedragsproblemen vertonen door de opvoeding thuis of door andere oorzaken. Een breed toegankelijke kinderopvang voor twee dagen in de week voor alle kinderen van nul tot vier jaar is van groot belang voor deze kinderen. Ook een brede schooldag waarin onderwijstijd en opvangtijd flexibeler in elkaar overlopen.

Voor het doormaken van een goede cognitieve ontwikkeling is het beheersen van taal belangrijk. Het taalniveau wordt voor een groot deel beïnvloed door de taalvaardigheid van de ouders van onze kinderen. Wij kunnen niet volstaan met het bieden van extra taalstimulering van onze kinderen als er geen ondersteuning is voor de verbetering van het taalniveau van de ouders. In de ontwikkeling van extra ondersteuning wordt zodoende het perspectief van de ouders voortaan meegenomen.

Er zijn landelijke programma's die inzetten op meer kansengelijkheid. Binnen deze programma's zijn er buiten de reguliere financiering extra middelen beschikbaar om focus aan te brengen in het onderwijsachterstandenbeleid. De gemeente Westland sluit met deze LEA aan bij deze landelijke programma's en brengt meer focus aan in de ondersteuning van kinderen. Dit betekent dat de voorschool voor kinderen van 0-6 jaar verlengd wordt in de basisschool en dat er voor de doelgroep kinderen 6-23 jaar extra programma's vanuit de gelijke kansenalliantie worden ingekocht die zich richten op de cognitieve ontwikkeling.

Cognitieve ontwikkeling vindt niet alleen plaats door het aanbieden van lessen of het organiseren van bijlessen. De agenda's van onze kinderen worden steeds voller en de structuren waarbij op een georganiseerde manier wordt geleerd nemen toe. Uit onderzoek blijkt dat het spelend leren, ongeorganiseerd leren, een belangrijke rol speelt in de cognitieve ontwikkeling van kinderen. Vrije tijd biedt experimenteerruimte waarin verveling juist van groot belang is om vanuit creativiteit en flexibiliteit te leren denken. De komende jaren richten wij ons bij de inrichting van het onderwijs op het creëren van meer vrije tijd voor onze kinderen waarin deze experimenteerruimte is gewaarborgd. Ook is de inbreng van deze denkwijze in de opvoeddialog met ouders van belang, hier ligt een verantwoordelijkheid voor alle partijen.

EEN SOCIAAL EMOTIELE ONTWIKKELING

De sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen is de ontwikkeling van een eigen persoonlijkheid. Vanaf zeer jeugdige leeftijd worden de bouwstenen voor deze persoonlijkheid in de context van het gezin opgebouwd. Kinderen leren van hun ouders, grootouders, maar ook van vriendjes en vriendinnetjes in hun vrije tijd. Hierbij hoort onder andere het omgaan met verhoudingen, het ervaren en hanteren van emoties, temperament en de ontwikkeling van het zelfbeeld.

Iedere leeftijdscategorie kent eigen uitdagingen in de sociaal emotionele ontwikkeling. Over de diverse ontwikkelfasen van dreumes tot adolescent zijn boeken volgeschreven. Elk vanuit eigen

wetenschappelijk, maar ook minder wetenschappelijk onderbouwd perspectief helpen zij opvoeders om kinderen zo goed mogelijk te ondersteunen in de weg naar een zelfstandig bestaan.

De verantwoordelijkheid voor goede sociaal emotionele ontwikkeling ligt in primaire zin bij de ouders/verzorgers. Kinderen krijgen naast de opvoeders uit het gezin en familiebestaan te maken met opvoeders uit diverse andere instanties. Zij zitten mede aan het stuur van de opvoeding. Gedurende de gehele opvoeding spelen professionals uit de kinderopvang, het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs een rol in de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen. Elk tijdens de eigen periode van begeleiding. Eenduidigheid in de begeleiding en het hanteren van vergelijkbare regels draagt bij aan een veilige ontwikkeling. Om deze reden investeren wij in soepele overgangen tussen de kinderopvang, het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs.

De sociaal emotionele ontwikkeling is in het perspectief van gelijke kansen geborgd in het aanbod van kinderopvangorganisaties en het onderwijs. In het aanbod van de kinderopvanginstellingen en de curricula van onderwijsinstelling is aandacht voor de identiteitsvorming. Mochten hier obstakels zijn dan is er aanbod vanuit jeugdhulpinstellingen beschikbaar, hoewel de wachtlijsten steeds vaker een blokkade vormen voor goede ontwikkeling. De overgangen tussen het gezin, onderwijsinstellingen en instellingen die jeugdhulp aanbieden verdienen aandacht. Tijdens de looptijd van deze LEA werken wij aan soepele samenwerkingen tussen instanties, het onderwijs en de gezinnen. Als wij het goed doen, dan merkt het kind zo min mogelijk van deze overgangen.

PIJLERS VAN DIT PROGRAMMA:

- Wij verbeteren de taal en rekenvaardigheden van kinderen.
- Wij organiseren andere vormen van taal stimulering in het onderwijs, waarbij het lerend effect niet alleen voor de kinderen maar ook voor de ouders daar is.
- Er komt meer expertise rondom kansengelijkheid in het onderwijs.
- Binnen de curricula worden accenten aangebracht waarin de ontwikkeling executieve functies centraal staat.
- Er komt meer aandacht voor de brede sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen.
- Er wordt gewerkt aan een model van Educatief partnerschap dat door alle instellingen wordt toegepast.
- Er komt meer aandacht voor sport, bewegen en gezonde voeding in het basis en voortgezet onderwijs, gekoppeld aan het lokaal preventie akkoord.
- Er komt meer aandacht voor onderzoekend en ontwerpend leren, waarbij de creativiteit centraal staat.
- Versterken van de overdracht (voor - vroegschoolse) voor kwetsbare leerlingen
- Versterken van de doorgaande lijn/ soepele overgang KO – PO en van leerlingen met ondersteunings-behoefte van PO naar VO
- Kwetsbare leerlingen landen zacht in het vmbo

2. BREDE LEER EN ONTWIKKELOMGEVING

Het Westland is een omgeving die met al haar bedrijvigheid op mondiale schaal meedoet. Dit vraagt van inwoners een open venster op de wereld. Het programma brede ontwikkeling ziet erop toe dat kinderen en jongeren een open blik ontwikkelen op de wereld. Op deze wijze ontstaan de wereldburgers van de toekomst. Deze toekomst vraagt om creatieve en flexibele mensen die zaken vanuit verschillende perspectieven kunnen bekijken en kunnen afzetten tegen hun eigen gevoel van

moraliteit en ethiek. Dit vraagt om diversiteit in het curriculum, waarbij reproductie van parate kennis steeds minder relevant wordt.

Het is en blijft onze gezamenlijke wens om alle kinderen en jongeren kansen te bieden op een brede ontwikkeling en ervoor te zorgen dat zij in aanraking kunnen (blijven) komen met aanbod en activiteiten op het gebied van kunst- en cultuureducatie, sport en natuur- en techniekeducatie. Dit doen we omdat we ervan overtuigd zijn dat via een brede ontwikkeling kinderen meer kansen krijgen om zich optimaal te ontwikkelen en dat daarnaast brede ontwikkeling een bijdrage levert aan de cognitieve ontwikkeling van kinderen¹.

De gemeente stelt het kindpakket beschikbaar zodat ook kinderen uit gezinnen met een laag inkomen mee kunnen doen. Alle kinderen moeten kunnen meedoen aan sportieve en culturele activiteiten in Westland.

Cultuur-, natuur- en techniekeducatie en het hierbij horende onderzoekend en ontwerpend leren stimuleert de ontwikkeling van kinderen en jongeren tot evenwichtige en volwaardige volwassenen, die in staat zijn om goed in een veranderende wereld te leven en hun plaats daarin in te nemen. Dat vraagt verschillende vormen van kennis en vaardigheden: niet alleen feitelijke kennis en kennis over de samenleving, maar ook kennis over jezelf, hoe je je kunt uiten en hoe je kunt omgaan met uitingen van anderen.²

De toekomst is zeer onstuimig. De technologische vooruitgang van de afgelopen decennia vraagt om een andere benadering van ontwikkeling. Kinderen moeten leren, leren. Op deze manier kunnen zij in hun toekomst op een flexibele wijze inspelen op veranderingen. Het onderzoekend en ontwerpend leren draagt bij aan het leren, leren.

De brede ontwikkeling van 0 tot en met 23 jaar bevorderen we onder meer via de inzet van drie ondersteunende organisaties in het Westland: Cultuurweb, Westland Natuur & Techniek web (WNTweb) en bibliotheek Westland. De komende jaren zetten wij gericht activiteiten voort die wij op dit vlak al hebben ontwikkeld en zetten wij in op grotere deelname aan deze activiteiten en een logische doorgaande lijn. Wij willen eveneens activiteiten ontwikkelen die geschikt zijn voor de meest kwetsbare doelgroepen uit het SBO en het VSO.

PIJLERS VAN DIT PROGRAMMA:

- Er komt meer aandacht voor Wereld Burgerschap, zodat kinderen optimaal worden voorbereid op het leven in de wereld.
- Er is ruimte voor Talentontwikkeling door de inzet van het Westlandse aanbod van organisaties als Sportverenigingen, WNT-web, Cultuurweb en de Bibliotheek.
- Er komt met de ontwikkeling van de World horti campus (WHC) meer ruimte voor hoogopgeleide tuinbouw.
- Het techniekonderwijs is op alle niveaus van kinderopvang, basis en voorgezet onderwijs geïntegreerd.
- Het cultuuronderwijs is op alle niveaus van kinderopvang, basis en voorgezet onderwijs geïntegreerd.
- Er wordt een aanbod rondom talentontwikkeling ontwikkeld voor de specifieke doelgroepen die deelnemen aan het Westlandse speciaal basis onderwijs.

¹ Zie o.a. <https://slo.nl/thema/meer/jonge-kind/lexicon/brede-ontwikkeling/> en Jong geleerd, jong gedaan! Onderzoek naar cultuureducatie en – participatie van de allerkleinsten (0-6 jaar) van KU Leuven.

² Geput uit: Basis voor Cultuureducatie. Handreiking voor de toekomst van binnen- en buitenschoolse cultuureducatie

3. VOOR IEDEREEN EEN PASSENDE PLEK EN PASSENDE ONDERSTEUNING

In het Westland hebben we de afgelopen periode belangrijke stappen gezet. Het Sociaal Kernteam (SKT) Westland, JGZ, andere zorgaanbieders, de kinderopvang en het onderwijs weten elkaar beter te vinden. De samenwerkingsverbanden po en vo zijn betrokken en er is aan de kant van de gemeente voldoende innovatiekracht beschikbaar om het onderwijs en de jeugdhulp te verbinden.

Voor het kind moeten alle kansen op (voor)school gegarandeerd zijn. Tegelijkertijd willen we de beste hulp kunnen garanderen, binnen en buiten school. Vanuit de Jeugdwet en Wet passend onderwijs is meegegeven dat op lokaal niveau een goede aansluiting tussen beide domeinen een vereiste is om kinderen de beste kansen te kunnen bieden tot passende ondersteuning en een passende plek. Het voornaamste doel van deze samenwerking is het grijze gebied tussen onderwijs en jeugdhulp verkleinen zodat op casusniveau een praktische en effectieve werkwijze kan worden toegepast. Wanneer betrokken partijen optimaal samenwerken vallen er geen kinderen meer tussen wal en schip en kan hulp effectief ingezet worden.

Gezamenlijk hebben we de volgende ambitie geformuleerd: **“Passende ondersteuning en een passende plek voor ieder kind”**. Wij streven ernaar dat ieder kind of jongere zich veilig en optimaal ontwikkelt en de preventieve inzet hiervoor optimaal te benutten. Veel leerlingen ontwikkelen zich goed, ontdekken hun talenten en leren hun capaciteiten goed in te zetten. Zij doorlopen het onderwijs met succes. Daar waar dit minder soepel verloopt, wordt er betere jeugdhulp geboden: sneller, meer passend en efficiënter, in samenhang met het onderwijs. Daarbij wordt er gekeken naar de mogelijkheden en talenten van het kind en de jongere. De verantwoordelijkheid ligt zoveel mogelijk bij ouders en er is aandacht voor het systeem waarin kinderen en jongeren verkeren: thuis, op school en in de wijk en ook daarbuiten. Dit uitgangspunt moet de gemeenschappelijke noemer zijn om samenwerking tussen zorg en onderwijs te structureren. Zo krijgt ook een kind met een beperking, ziekte of aandoening de kans zich optimaal te ontwikkelen (Ministerie VWS, 2019).

PIJLERS VAN DIT PROGRAMMA:

- Preventief ondersteuningsaanbod op de scholen.
- We gaan onderzoeken hoe we educatief partnerschap kunnen vormgeven in het onderwijs.
- Professionele vroeg signalering en continuïteit in hulpverlening en zorg.
- Alle kinderen op een passende (onderwijs)plek, bij voorkeur thuis nabij.
- Alle kinderen een passend (onderwijs)aanbod.
- Gedeelde ambitie als het gaat om Passend Onderwijs in brede zin. We formuleren in relatie tot het ondersteuningsplan met elkaar wat we verstaan onder inclusief onderwijs: hoe willen we dat Passend Onderwijs op de scholen in Westland vorm krijgt? En wat is nodig vanuit besturen, gemeente en SWV om dit te realiseren?
- Het tegengaan van het aantal thuiszitters.
- Sneller plaatsen van leerlingen met ondersteuningsbehoefte
- Verbeter de samenwerking SKT, Jongerenwerk en onderwijs.

4. VERBINDING ONDERWIJS ARBEIDSMARKT

Voor een economisch en sociaal maatschappelijk sterk Westland is een gezonde arbeidsmarkt van levensbelang. Beschikbaarheid van werknemers, het kunnen aantrekken van talent, technologisering, robotisering, regelgeving en de noodzaak van passende opleidingen sporen ondernemers aan zich actief in te zetten voor een goed functionerende arbeidsmarkt. Goed ondernemerschap betekent goed werkgeverschap, betekent het stimuleren en organiseren van een cultuur waarin een leven lang

leren gemeengoed is en betekent ook verantwoordelijkheid nemen voor hen die met een afstand tot de arbeidsmarkt staan. Aan het begin van die keten is de relatie met het onderwijs belangrijk. Een schoolcarrière bereidt je voor op een passende plek op de arbeidsmarkt en wat zou er mooier zijn als wij al het Westlandse talent, als zij dit willen, ook in het Westland aan het werk kunnen houden?

PLATFORM ONDERWIJS ARBEIDSMARKT

Er is in het Westland een goede verbinding tussen de arbeidsmarkt en het onderwijs. Toch vinden projecten veelal versnipperd plaats en is er geen eenduidige ontwikkelkoers waar vanuit de ontwikkeling georganiseerd is. Het is van belang om dit te verbeteren omdat op deze wijze alle partijen profijt hebben van de ontwikkelresultaten en projecten. Op dit moment is er een project gestart vanuit de Westland agenda om te komen tot een platform waarin het onderwijs en de arbeidsmarkt met elkaar in gesprek gaan. Deze ontwikkeling wordt vanuit de afdeling Economie gedragen. Dit zorgt voor een eenduidige ontwikkelagenda die gekoppeld is aan deze LEA.

PLEK VOOR ONDERZOEKEND LEREN

Voor de uitvoering van het onderzoekend en ontwerpend leren is in het Westland niet overal voldoende fysieke ruimte. Dit terwijl het belang ervan onomstreden is. Op alle onderwijsniveaus is er behoefte aan een ruimte waar het onderzoekend en ontwerpend leren kan plaatsvinden. Hierbij is een duidelijke link naar de glastuinbouw, de technische beroepen, maar er zijn ook verbindingsmogelijkheden met andere uitstroom sectoren. WNT-web start samen met de LEA partners een haalbaarheidsonderzoek naar het realiseren van een fysieke locatie waar het onderzoekend en ontwerpend leren wordt gefaciliteerd.

VSV

Er is grote krapte op de arbeidsmarkt waardoor het niet makkelijk is om voldoende gekwalificeerd personeel te krijgen voor de uit te voeren werkzaamheden. Dit werkt remmend op de economische groei in zijn algemeenheid, maar heeft gevolgen voor bedrijven (zeker bedrijven die op mondiaal niveau de concurrentie moeten aangaan). In het Westland valt een deel van de populatie uit het reguliere proces van onderwijs. Het Westland heeft een succesvolle aanpak op VSV, waardoor het aantal uitvallers ten opzichte van vergelijkbare gemeenten lager is.

Werkgevers spelen een rol in het bieden van kansen aan jongeren die ondanks het aanbod van ondersteuning nog niet aan het werk of terug naar school zijn. De Westlandse arbeidsmarkt wordt uitgedaagd om deze jongeren onder hun vleugels te nemen, met ondersteuning vanuit de gemeente Westland het onderwijs en Patijnenburg.

HOOGOPGELEIDE TUINBOUW

Er is grote krapte op de arbeidsmarkt waardoor het niet makkelijk is om voldoende gekwalificeerd personeel te krijgen. De Westlandse arbeidsmarkt doet op mondiaal niveau mee en groeit. De toenemende krapte op de arbeidsmarkt en met name het tekort aan arbeidskrachten met het profiel tuinbouw en techniek kan die groei stagneren.

Het Westland heeft met het World Horti Centre een kennis en expertisecentrum dat zich richt op innovatie in de tuinbouw. Het WHC wordt jaarlijks bezocht door ongeveer 12.000 internationale geïnteresseerden. Er liggen kansen om samen met universiteiten, hogescholen, het WHC en de Westlandse tuinbouw opleidingen te starten die zich richten op tuinbouw en techniek.

De komende jaren onderzoeken wij op welke wijze er in het Westland gestart kan worden met het aanbieden van opleidingen die het aantal hoogopgeleide arbeidskrachten in de tuinbouw en techniek verhogen.

PIJLERS VAN DIT PROGRAMMA

- De kinderopvang, het onderwijs en de Westlandse arbeidsmarkt werken vanuit een werkagenda samen aan de uitdagingen van de toekomst.
- Er wordt onderzoek gedaan naar een plek voor onderzoekend en ontwerpend leren.
- Het onderwijs, de gemeente, VNO-NCW, MKB en Patijenenburg werken aan gezamenlijke trajecten waar de VSV doelgroep (waarmee het in het reguliere aanbod niet lukt), een plek krijgen.
- Haalbaarheidsonderzoek naar de start HBO en WO opleiding met een tuinbouwprofiel.

5. KENNIS EN EXPERTISE DELING EN ONTWIKKELING

In een netwerksamenwerking zijn kennis en expertise deling en ontwikkeling op inhoud en op inzet mogelijk en gewenst. Op deze wijze wordt de grote diversiteit aan kennisbronnen onderling verbonden zodat er een dekkend netwerk van uitwisseling op het gebied van kennis, ontwikkeling en inzet ontstaat. De samenwerkingspartners in dit document hebben eigen inzichten en behoeften op het niveau van kennis en expertise deling en ontwikkeling, maar brengen alle in ieder geval eigen kennis in.

KENNIS EN EXPERTISE IN ZIJN ALGEMEENHEID

Er zitten grote verschillen in de wijze waarop er kennisdeling plaatsvindt binnen de organisaties die samenwerken in deze LEA. Men deelt kennis met elkaar, er zijn overleggen en intervisie tussen de zorgcoördinatoren maar het kan beter. Wij willen met deze LEA een stap zetten in de structurering van de kennis en expertiseontwikkeling. Zowel horizontaal (binnen het eigen niveau) als verticaal (buiten het eigen niveau).

De komende jaren zetten wij het delen van kennis in de samenwerking en het ontwikkelen van gezamenlijke concepten centraal. Wij werken aan de totstandkoming van een breed netwerk van professionals die in het primaire proces actief zijn. Deze groep komt bij elkaar in een middagvullend programma over een relevant thema/onderwerp binnen de sector. Tijdens deze bijeenkomsten wordt verslag gedaan over de voortgang van de programma's van de LEA. De invulling van het kennis en expertise deel in dit programma is steeds aan een van de onderwijsinstellingen, de faciliteiten worden door de gemeente georganiseerd.

Buiten deze bijeenkomsten onderzoeken wij of er behoefte is aan een online omgeving waarbinnen de LEA-partners kennis en expertise met elkaar kunnen uitwisselen en het warme contact kunnen vasthouden. De onlineomgeving moet ruimte bieden voor kennisdeling, intervisie, discussie en co-creatie. De kennis en expertisedeling en ontwikkeling kunnen zo op inhoud het gehele jaar doorlopen.

KENNIS EN EXPERTISE DELING RONDOM DOELGROEPEN MET SPECIFIEKE ONDERSTEUNING

De differentiatie binnen het VSO en SBO wordt veelal op grond van de ondersteuningsvraag of de specifieke beperking vormgegeven. Dit is nodig omdat eigenlijk alle kinderen die binnen deze vorm van het onderwijs deelnemen eigen ontwikkelbehoeften hebben. Het SPOW heeft onderzoek gedaan naar de totstandkoming van een Centrum "de rode paprika". Inmiddels is het Centrum als innovatiegroep van betrokken professionals actief.

In het originele plan werd er voor een fysieke vorm van Centrum gepleit. In een fysiek Centrum worden kinderen van het SO en SBO, samen met de schil aan ondersteunende begeleiders, in een gebouw ondergebracht. Inmiddels is er besloten om geen fysiek Centrum in te richten, maar om de kennis en expertise in de scholen te brengen. Docenten en professionals uit de jeugdketen ontmoeten elkaar en werken aan onderwijsvernieuwing waarbij gezocht wordt naar meer inclusie en dwarsverbanden tussen de doelgroepen. Met deze LEA zetten wij een vervolgstap in de oprichting

van een Centrum. Dit betreft dan de ontwikkeling van een denktank waar vanuit vormen van gemengd onderwijs worden ontwikkeld en op bestaande locaties worden uitgevoerd.

PIJLERS VAN DIT PROGRAMMA:

- Kennis deling op het niveau van onderwijsconcepten en methodieken online als ontmoetend
- Professionals in onderwijs & jeugdhulp werken intensief samen rondom het kind/ de jongere en profiteren van elkaars kennis & expertise.
- Kennisontwikkeling op het niveau van begeleiding en onderwijsconcepten
- Verdere ontwikkeling van het kennis en expertise Centrum die zich richt op het ontwikkelen van vernieuwende concepten.

6. HUISVESTING

Het voorzien in voldoende adequate en toekomstbestendige schoolaccommodaties is één van de doelen in de maatschappelijke opgave in Westland. Adequate en passende onderwijshuisvesting is een middel om te faciliteren dat kinderen optimaal en eenduidig begeleid worden in hun ontwikkeling en gestimuleerd worden om hun talenten te ontwikkelen.

In 2022 zal het Integraal Huisvestingsplan primair onderwijs 2018 - 2033 (IHP) en de onderwijshuisvestingsverordening geactualiseerd en vastgesteld worden. In het plan wordt op basis van de leerlingenprognoses, inhoudelijke argumenten en de onderhoudsplannen van de onderwijsgebouwen besloten over de nieuwbouw en grotere verbouwingen, bij voorkeur in de vorm van integrale kindcentra, samenwerk- en ontmoetingsscholen en tienercolleges. Zowel gemeente als schoolbesturen hebben hierbij als doel om energieneutrale scholen, en waar dit niet kan bijna energie neutrale scholen, te ontwikkelen die een brede maatschappelijke rol vervullen. Hierin wordt een ononderbroken leerlijn aangeboden en vindt passend onderwijs plaats waar inclusiviteit de norm is.

In de toekomstige situatie ontstaan schoolgebouwen waarbij meerdere functies in een gebouw samengevoegd worden en die elkaar versterken. Hierbij kan gedacht worden aan sport, een bibliotheek maar ook een huis van de buurt-functie of jeugdhulp. Samenvoeging geschiedt alleen als er een duidelijke toegevoegde waarde voor het kind is aangetoond. In businesscases wordt samen met de schoolbesturen, de kinderopvangorganisatie en andere partners de mogelijkheden per gebied onderzocht. Schoolgebouwen worden voor zowel schoolbestuur en gemeente breder inzetbaar. Dat gaat bijdragen aan een gezondere exploitatie van het schoolgebouw. De financiële middelen die worden uitgespaard worden 1 op 1 ingezet voor andere onderwijsdoeleinden.

We staan voor goede begeleiding in de kinderopvang en het basisonderwijs om onze kinderen de ondersteuning te bieden die ze nodig hebben. Om te definiëren wat bijdraagt aan een vitale locatie, werken wij vanuit onze gezamenlijke kindvisie. Dit leidt tot de volgende pijlers.

PIJLERS VAN DIT PROGRAMMA:

- Duurzaamheid: zo min mogelijk dislocaties, natuurlijker gebouwen met een groene omgeving die ook meer bewustzijn bij de kinderen stimuleren.
- Bewegen: goede facilitering van sport en spel, onderwijs dat 'bewegen' vormgeeft.
- Fysieke ruimte: meer m²'s beschikbaar stellen voor BSO, passend onderwijs en bewegend leren, maar ook meer ruimte binnen de regelgeving, meer beleving in het gebouw.
- Maatschappelijk: buurtfunctie, oud en jong in het gebouw: breder aanbod in de school.
- Continuïteit bieden: van 0-12 en van 12-20 en ook consequent blijven in de invulling daarvan.
- Ruimte voor differentiatie richting het individuele kind: dus diversiteit van de kinderen vraagt om veel meer en ook andere ruimtes.
- Integreren van het gebouw en het gebruik ervan in de leefomgeving scheelt kosten en geeft een gezamenlijke verantwoordelijkheid met omwonenden.
- Verkeersveiligheid en parkeermogelijkheid voor halen en brengen: hou daar rekening mee als je een nieuwbouwwijk pal tegenover een schoolgebouw bouwt en/of andersom.

GOVERNANCE

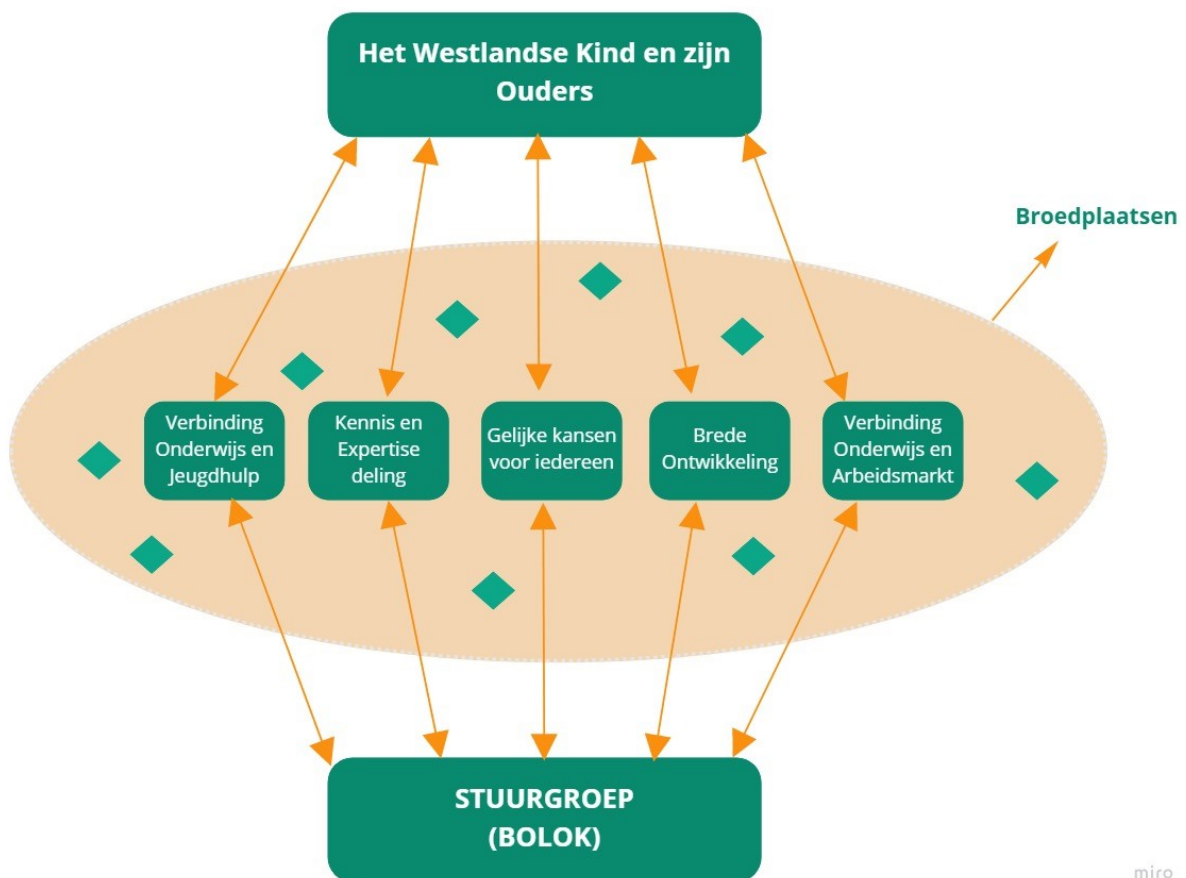
Het Westland kent op bestuurlijk niveau diverse overleggen waar, zonder benoemde verbinding, vaak min of meer hetzelfde wordt besproken. Dit kan binnen de scope van de LEA efficiënter (minder bijeenkomsten) en effectiever (gericht op maken van gezamenlijke beslissingen) worden georganiseerd. De samenwerking vraagt om een herijking van de bestaande governance-structuur. Op deze manier kan de evaluatie en borging van de programma's inhoudelijk worden besproken en anderzijds vindt sturing op tijdige en gedragen opstelling van de jaaragenda's plaats.

BESTAANDE OVERLEGGEN

Momenteel wordt er driemaal per jaar een BOLOK-overleg georganiseerd. In dit overleg neemt vertegenwoordiging van de gemeente Westland, het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en de kinderopvang deel. Onderdeel van het BOLOK is het OOGO, dit gedeelte gaat specifiek over de huisvesting, het ondersteuningsplan en het jeugdplan van de instellingen in het Westland. Het OOGO is wettelijk verplicht.

NIEUWE STRUCTUUR

De nieuwe structuur is volgens het model hieronder in een afbeelding weergegeven. De verschillende onderdelen hebben elk eigen rollen en taken en dragen zodoende elk op een eigen manier bij aan doelen van de programma's vanuit het perspectief van de centrale kindvisie.

miro

BROEDPLAATSEN

Aan de hand van de vijf programma's worden broedplaatsen georganiseerd. De broedplaatsen zijn onderdeel van een programma werkgroep en kunnen wisselen van participanten. Het aantal samenkomsten en de wijze van samenkomen is afhankelijk van de inhoudelijke noodzaak om dit te doen. Dit wordt door de werkgroepen geïnitieerd.

Deelnemers: Beleidsambtenaren, medewerkers samenwerkingsverbanden, schooldirecteuren, medewerker SKT, medewerker JGZ, locatieleiders KO, bibliotheek, WNT, cultuurweb, ouders, leerkrachten, interne begeleiders en leerkrachten.

KINDEREN/JONGEREN EN OUDERS

Gedurende de looptijd van de LEA worden kinderen/jongeren en ouders betrokken bij de verschillende thema's. Tijdens deze overleggen staan de programma's in de LEA centraal en vragen wij de deelnemers mee te denken over hoe wij het aanbod nog verder kunnen verbeteren en evalueren. Wij halen zodoende feedback op, maar vragen ook wat de ontwikkelwensen van de doelgroep zijn en hoe wij daar in onze jaarplannen rekening mee kunnen houden. De Westlandse jongerenraad speelt een rol in de invulling van de bijeenkomsten. De gemeente is verantwoordelijk voor de organisatie deze bijeenkomsten, het onderwijs en de kinderopvang voor de invulling.

WERKGROEP PROGRAMMA'S

Elk programma heeft zijn eigen werkgroep. De werkgroepen bestaan uit mensen die betrokken zijn bij de uitvoering van het primaire proces. Het gaat hierom een gemêleerde groep van directeuren van de diverse onderwijs en kinderopvanglocaties en medewerkers vanuit jeugdhulp. Elke programma heeft zijn eigen werkgroep. Vanuit de stuurgroep krijgen zij het mandaat om broedplaatsen te initiëren en de ruimte om businesscases uit te werken passend binnen de afgesproken kaders. De werkgroepen informeren, adviseren en leggen stukken ter besluitvorming bij de stuurgroep.

Tijdens de meetings worden de uitkomsten gemonitord en geëvalueerd. Ook worden hier nieuwe programma's of verbeteringsvoorstellen in bestaande programma's geïnventariseerd.

Deelnemers: Beleidsambtenaren, directeuren samenwerkingsverbanden, schooldirecteuren, medewerker SKT, medewerker JGZ, locatieleiders KO, bibliotheek, WNT, cultuurweb, docenten

STUURGROEP

De stuurgroep bestaat uit bestuurders binnen het onderwijsveld, de kinderopvang en de gemeente Westland (Bolok). Deze groep komt driemaal per jaar in een vergadering bijeen. De stuurgroep wordt geïnformeerd over de uitkomsten van de evaluaties uit de werkgroepen en neemt beslissingen over de toevoeging van nieuwe programma's en verbetervoorstellen in bestaande programma's. Hierbij staat onze kindvisie centraal en houden wij ons aan de leidende principes. De besluitvorming gaat uit van het gezamenlijk belang en is gestoeld op wederzijds vertrouwen in het belang van de vooruitgang van het netwerk in plaats van de eigen organisatie. De voorzittersrol rouleert jaarlijks onder de deelnemers aan dit overleg.

Deelnemers: Wethouder, directeuren samenwerkingsverbanden, bestuurders PO, bestuurders VO, directeur SKT

STURING EN UITVOERING

De doelstellingen in dit document worden omgezet in activiteiten op de werkagenda's. Deze activiteiten krijgen ieder eigen prestatieindicatoren op grond waarvan wij in staat zijn om te meten

of het e.e.a. succesvol is geweest. De bespreking van inhoudelijke monitoring vindt binnen de governancestructuur zoals hierboven geschetst plaats.

Voor het veranderproces is het van belang dat de bewaking van de kwaliteit en de sturing ook buiten het primaire proces geborgd is. Om deze reden is er een onafhankelijke programmamanager nodig die vanuit gezamenlijke financiering een plek in neemt in de samenwerking. Deze maakt ingewikkeldheden bespreekbaar en ziet erop toe dat de afspraken worden nagekomen. Hij/zij signaleert proactief verbetermogelijkheden en zoekt aansluiting namens het Westland in landelijke en regionale programma's. De programmamanager beheert de voortgang van de programma's en doet hierover verslag in de stuurgroep.

Ons leidend principe samenwerken is samen beslissen is van toepassing op de besluitvorming. Onze ambitie om vanuit de bedoeling te werken, om gezamenlijk vooruit te kunnen bewegen, ontstaat een spanningsveld tussen wettelijke taken en samenwerkingstaken. De programmamanager fungeert als een oliemannetje/vrouwetje en zorgt ervoor dat de besluitvorming steeds worden teruggebracht naar de gezamenlijke kindvisie, de essentie van deze LEA. Wanneer de besluitvorming stagneert wordt de regie en besluitvorming vanuit de wettelijke kaders teruggelegd en beslist diegene wiens wettelijke taak het is.

MONITORING

WERKEN MET EEN UITVOERINGS-PROGRAMMA

Het uitvoeringsprogramma bevat de brede doelstellingen/ambities over 2022-2026. Elk jaar wordt er een jaarplan geformuleerd waarin deze ambities de kaders vormen. In het jaarplan staan de te bereiken resultaten beschreven, te leveren inspanningen en de rolverdeling tussen de gemeenten, het onderwijs en de kinderopvang. Het beoogde resultaat voor dat jaar wordt indien mogelijk uitgedrukt in een prestatie-indicator. Het jaarplan kan zo inspelen op de actuele trends en ontwikkelingen.

LEA AMBITIES 2022-2026	Jaardoelstelling	Prestatie-indicatoren (indien mogelijk)	Huidige situatie	Te bereiken resultaat	Inspanningen	Rolverdeling
Gelijke kansen voor iedereen						
Brede leer en ontwikkelomgeving						
Voor iedereen een passende plek en ondersteuning						
Verbinding onderwijs arbeidsmarkt						
Kennis en expertise deling en ontwikkeling						